U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **R.K.**, zastoupeného JUDr. Janou Brhlovou, advokátkou se sídlem K. Sliwky 125, Karviná - Fryštát, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2009, č. j. OAM-1-570/VL-10-P09-2007, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 8. 2010, č. j. 64 Az 54/2009 – 55,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky JUDr. Jany Brhlové **se určuje** částkou 2880 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, 13, 14, 14a, 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť v jeho případě nebyl naplněn žádný ze zákonných důvodů pro její udělení.

Krajský soud žalobu stěžovatele zamítl s tím, že pokud dotyčný opustil vlast kvůli výhrůžkám ze strany tamních muslimů, které měly souvislost s jeho konverzí k pravoslavné církvi, a z důvodu diskriminace na základě jeho národnosti, nejedná se o důvody, které by bylo možné podřadit obecným zákonným důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Ze zpráv o situaci v Kyrgyzstánu vyplynulo, že je tamní situace stabilizovaná a že nelze předpokládat, že by se stěžovatel po návratu dostal do hledáčku

kyrgyzských státních orgánů. Soud zpochybnil též věrohodnost jmenovaného, neboť žádost o mezinárodní ochranu podal opakovaně, přičemž obavy z pronásledování z důvodu svého vyznání uvedl teprve v pozdější žádosti, která byla navíc podána až poté, co bylo rozhodnuto o jeho vyhoštění. V prvním případě naopak uvedl, že je muslim. Soud poukázal též na skutečnost, že se stěžovatel nepokusil své problémy řešit prostřednictvím příslušných orgánů ve vlasti, a zdůraznil rovněž to, že důvodem pro udělení azylu nemůže být snaha o legalizaci pobytu stěžovatele na území České republiky.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítá, že v jeho případě byl dán důvod pro udělení azylu v souvislosti s jeho národností a vyznáním. Uvádí, že je kazašského původu a je tedy příslušníkem jedné z národnostních menšin v Kyrgyzstánu. Podle jeho názoru je v současnosti záměrem kyrgyzské vlády vytvořit v zemi národnostně homogenní společnost, což se nejzřetelněji projevuje zhoršením vztahů mezi kyrgyzskou většinou a nejpočetnější menšinou v zemi – Uzbeky. Stěžovatel připomíná, že na jaře roku 2010 došlo na jihu země k násilnostem a útokům vůči Uzbekům, což mělo za následek jejich částečný exodus. Domnívá se, že obdobná situace může stihnout i jiné menšiny žijící v zemi, tedy i Kazachy. Krajský soud při posouzení této otázky vycházel z několika informací o situaci v Kyrgyzstánu, které však stěžovatel zpochybnil odkazem na články publikované na internetu, které měly potvrdit důvodnost jeho obav. Stěžovatel rovněž uvádí, že ač původem muslim, konvertoval v mládí k pravosla ví. Zdůrazňuje, že z pohledu muslimů je člověk, který konvertoval od islámu k jiné víře, považován za odpadlíka a zrádce, a je s ním proto zacházeno jako s nepřítelem. S výhrůžkami a útoky ze strany muslimů, souvisícími právě s jeho konverzí, se ve vlasti ostatně již setkal. Stěžovatel též zpochybňuje věrohodnost zpráv o situaci v Kyrgyzstánu v letech 2008 a 2009, z nichž žalovaný a posléze i krajský soud vycházeli, neboť jejich obsah neodpovídá skutečnému vývoji situace v zemi, jejímž vyvrcholením byl konflikt na jaře 2010.

Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že k závěru o nedůvodnosti stěžovatelových obav z pronásledování ve vlasti dospěl na základě skutečností, které sám jmenovaný uvedl ve své žádosti, a relevantních informací o situaci v dané zemi. Připomíná, že stěžovatel žádal o mezinárodní ochranu již dříve, přičemž v první žádosti uvedl, že je muslim a nikoliv konvertita k pravoslavnému vyznání, což podle žalovaného snižuje jeho věrohodnost. Stěžovatelem zmíněné nepokoje z jara 2010 nemohl žalovaný posoudit, neboť předmětné rozhodnutí vydal dne 26. 10. 2009. Aktuální situací v Kyrgyzstánu se však zabýval krajský soud, který neshledal, že by stěžovateli v případě návratu hrozila vážná újma. Žalovaný k tomu dodává, že je stěžovatel kazašské národnosti a žil na severu Kyrgyzstánu, zatímco jím uvedené nepokoje se týkaly uzbecké menšiny a došlo k nim na jihu země. Z informací o tamní situaci přitom neplyne, že by osobám kazašského původu hrozilo pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

Žalovaný navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v

§ 104 s. ř. s., pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). V daném případě je kasační stížnost přípustná.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Vymezením institutu nepřijatelnosti se soud již podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publ. pod. č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná také na www.nssoud.cz). Nyní posuzovaná věc však typově nespadá pod žádný z případů přijatelnosti kasační stížnosti uvedených ve výše citovaném usnesení.

Z obsahu kasační stížnosti je patrné přesvědčení stěžovatele o tom, že mu měla být mezinárodní ochrana udělena, neboť mu ve vlasti hrozí pronásledování z národnostních a náboženských důvodů. Současně dotyčný zpochybnil zprávy o aktuální situaci v dané zemi, z nichž krajský soud v předchozím řízení vycházel.

Stěžovatel v žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že jeho obavy souvisely především s jeho vyznáním, respektive s tím, že konvertoval od islámu k pravoslaví. Je však třeba podotknout, že jmenovaný v azylovém řízení, v řízení před krajským soudem, ani v kasační stížnosti neuvedl, že by se v souvislosti s vírou obával pronásledování či diskriminace ze strany kyrgyzských státních orgánů, ale poukázal na výhružky soukromých osob, jimž musel před emigrací čelit. Žalovaný při posouzení této otázky vycházel z Informace MZV ČR ze dne 1. 12. 2006, jež se věnovala problematice postavení křesťanů v Kyrgyzstánu, a dále ze Zprávy Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv v této zemi v roce 2008. Z těchto dokumentů žalovaný zjistil, že kyrgyzské právo zaručuje svobodu vyznání, přičemž tamní vláda je v praxi dodržuje a vyznavače menšinových náboženství nikterak neomezuje, zatímco naopak aktivity radikálních islámských skupin se snaží potírat. Osoby, které přestoupily od islámu k jinému náboženství se mohou dovolat pomoci u příslušných orgánů. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Azs 266/2004 – 58, který převzal právní názor vyslovený v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 5. 1996, sp. zn. 6 A 571/94, kde bylo řečeno: „*Je známým jevem v každé zemi, že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních i fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, k výkonu určitých povolání, ba dokonce i přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrůznější negativní lidské vlastnosti, samo o sobě to však není ještě pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících, ani v případě masového výskytu těchto jevů za předpokladu, že nejde o jevy státní mocí buď přímo vyvolané, podporované, státními orgány vědomě trpěné či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované.*“ Právě citovaný závěr je aplikovatelný i na věc stěžovatele, z jehož vlastních vyjádření vyplynulo, že neměl ve vlasti problémy se státními orgány, nýbrž toliko se soukromými osobami, přičemž nebylo zjištěno, že by státní moc jejich jednání tolerovala nebo dokonce podporovala.

Bez významu není ani skutečnost, že se jmenovaný nepokusil své potíže řešit prostřednictvím policie nebo jiných státních orgánů. Z konstantní judikatury zdejšího soudu, zejména z rozsudků ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, publ. pod č. 1806/2009 Sb. NSS, vyplývá, že se v případě pronásledování soukromými osobami musí postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Stěžovatel se však ani nepokusil této možnosti využít, přičemž neuvedl žádné konkrétní důvodu, na základě kterých by mu měla být kyrgyzskými státními orgány taková pomoc odepřena. Žalovanému tak nezbylo, než vycházet z obecných závěrů obsažených ve výše uvedených zprávách, na základě kterých dospěl k závěru, že se osoby v obdobném postavení jako stěžovatel mohou dovolat účinné pomoci.

Pokud jde tvrzené nebezpečí pronásledování stěžovatele na základě jeho národnosti, je zřejmé, že se jej dotyčný obává v důsledku událostí z jara 2010, na něž upozornil v doplnění žaloby. Případná rizika souvisící se zhoršením situace v době, kdy stěžovatel pobýval mimo svou vlast, by mohla být důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu; v tomto duchu se ostatně touto otázkou krajský soud zabýval. Z konstantní judikatury zdejšího soudu nicméně vyplývá, že udělení doplňkové ochrany je namístě v těch situacích, kdy existuje „*reálné nebezpečí*“, že bude žadatel v případě návratu do země původu vystaven mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestu (čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8), anebo pokud by bylo „*přiměřeně pravděpodobné*“, že bude čelit pronásledování z důvodů uvedených v čl. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (k tomu srov. např. rozsudek ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 – 71). Výkladem právních pojmů „*reálného nebezpečí*“ a „*přiměřené pravděpodobnosti*“ se pak zdejší soud podrobně zabýval například v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, a dospěl k závěru, že: „*přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý*“, což v praxi znamená, že „*k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným*.“ Obdobně i pojem „*reálného nebezpečí*“ je v témže rozhodnutí interpretován tak, že: „*ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.*

Stěžovatel v doplnění žaloby zpochybnil závěry plynoucí z výše uvedené Zprávy Ministerstva zahraničí USA o situaci v oblasti lidských práv za rok 2008, neboť se domníval, že napětí mezi kyrgyzskou většinou a Uzbeky, které vyvrcholilo právě v jarních měsících roku 2010, muselo být patrné již v době vypracování této zprávy, jež se o něm ale nezmiňuje. Stěžovatel rovněž odkázal na informace a zprávy dostupné na internetu a vyslovil přesvědčení, že problémy s Uzbeky budou mít negativní dopad na vztah většinové společnosti vůči všem ostatním národnostním a jazykovým menšinám. Krajský soud posoudil tehdejší situaci v Kyrgyzstánu na základě informací MZV ČR z 7. 6. 2010 a 20. 5. 2010, z nichž bylo zjištěno, že ačkoliv nelze vyloučit lokální konflikty, k nimž by však mohlo docházet spíše na jihu země, lze situaci v Kyrgyzstánu považovat za stabilizovanou.

Stěžovatel pak v průběhu ústního jednání neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by tato zjištění soudu vyvracely, což ostatně neučinil ani v kasační stížnosti, s výjimkou výše uvedených spekulativních úvah o možném dopadu konfliktu s Uzbeky na postavení příslušníků jiných menšin. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že v případě stěžovatele není přiměřeně pravděpodobné, že by mu po návratu do vlasti hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovateli byla v řízení před krajským soudem ustanovena advokátka, jež jej zastupovala rovněž v řízení o kasační stížnosti; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto ustanovené advokátce přiznává odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 2400 Kč. Protože advokátka doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují se náklady řízení o částku 480 Kč odpovídající dani, kterou je povinna odvést z odměny za zastupování podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Celková výše odměny a náhrady hotových výdajů tedy činí 2880 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. dubna 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu